

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Күгәрчен авыл җирлеге Советы

КАРАР № X

Күгәрчен авылы

2019 елның 8 июле

Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күгәрчен авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының үзидарәлек норматив хокукый актларындагы үзгәрешләр мониторингын үткөрү турында Нигезләмәне раслау хакында

Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күгәрчен авыл җирлеге җирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән үзидарәлек норматив хокукый актларындагы үзгәрешләр мониторингын үткөрү буенча Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күгәрчен авыл җирлеге җирле үзидарә органнары эшен камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы “Күгәрчен авыл җирлеге” үзидарәлек берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күгәрчен авыл җирлеге Советы **КАРАР БИРӘ:**

1. Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күгәрчен авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының үзидарәлек норматив хокукый актларындагы үзгәрешләр мониторингын үткөрү турында кушымта итеп бирелә торган Нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күгәрчен авыл җирлеге җирле үзидарә органнарына:

үзләренең нормалар иҗат итү (эшләү) эшчәнлегендә әлеге карарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянырга;

күрсәтелгән Нигезләмәне үтәү өчен җаваплы затлар билгеләргә;

җаваплы затлар итеп билгеләнгән үзидарәлек хезмәткәрләренең вазыйфаи инструкцияләренә (күрсәтнамәләренә) тиешле үзгәрешләргә кертергә.

3. Карарны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күгәрчен авыл җирлегенең түбәндәге адрес буенча урнашкан махсус мәгълүмат стендында: Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе районы, Күгәрчен авылы, Совет урамы, 62А йорт һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында һәм <http://pravo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге “Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталы”нда урнаштырырга.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән соң ун көн узгач үз көченә керә.

5. Карарның үтәлешенә контрольлек итүне үземнең җаваплылыкта калдырам.

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Күгәрчен авыл җирлеге башлыгы

А.Т.Сафин

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Күгәрчен авыл җирлеге Советының
2019 елның 8 июлендәге X номерлы
караы белән расланды

**Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе
муниципаль районы Күгәрчен авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының
үзидарәлек норматив хокукый актларындагы
үзгәрешләр мониторингын үткәрү турында
Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күгәрчен авыл җирлеге җирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән үзидарәлек норматив хокукый актларының хокук куллану мониторингын гамәлгә ашыру тәртибен тәгаенли (алга таба – норматив хокукый актлар мониторингы).

2. Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күгәрчен авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының үзидарәлек норматив хокукый актларындагы үзгәрешләр мониторингы җирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренең вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашырылучы үзидарәлек актларын кабул итү (бастырып чыгару), үзгәртү яисә көчен югалтуын тануны (гамәлдән чыгаруны) тәэмин итү өчен мәгълүмат җыйнау, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлекне күз алдында тоту.

3. Мониторинг Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күгәрчен авыл җирлеге җирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

4. Җирле үзидарә органнары мониторинг үткәргәндә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль район Советы аппаратының юридик бүлеге һәм үзидарәлек берәмлегенең башка җирле үзидарә органнары белән элемтәдә торып хезмәттәшлек итәләр.

5. Мониторинг үткәрү өчен Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күгәрчен авыл җирлеге җирле үзидарә органнарында җаваплы затлар билгеләнә.

6. Мониторинг үткәрүнең максатлары булып тора:
федераль һәм республика законнарына яраклаштыру максатларында үзидарәлек актларын кабул итүдә, үзгәртүдә һәм көчен югалтуын тануда ихтыяҗны ачыклау;

үзидарәлек актларындагы коллизияләрне, каршылыклар һәм кимчелекләрне, хокукый жайга салуда кабатлауларны бетерү;

жирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәмин итү;

үзидарәлек актларындагы коррупциягә (ришвәтчелеккә) жирлек тудыручы факторларны ачыклау;

кирәк булмаган (актуальлеген югалткан) яки практикада кулланылмаучы үзидарәлек актларын яисә аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокук куллануның нәтижәлелеген күтәрү, үзидарәлек актларын тормышка ашыруның нәтижәлелеген төшерүче факторларны ачып бирү;

жирле үзидарә органнарының тиндәшле бүлекчәләре тарафыннан үзидарәлек актларының үтәлүенә контрольне гамәлгә ашыруга булышлык итү;

нормалар эшләү (ижат итү) процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг үзгәрешләрне жыйнауны, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләнүне үз эченә ала:

Россия Федерациясенә конституциячел законнары, федераль законнары һәм бүтән закон актларындагы;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, башкарма хакимиятнең федераль органнары норматив хокукый актлары, федераль дәрәжәдәге законнарга ярдәмче бүтән норматив хокукый актлардагы;

Татарстан Республикасы законнары һәм бүтән норматив хокукый актларындагы;

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күгәрчен авыл жирлеге Уставындагы, үзидарәлек актларындагы.

8. Мониторингны үткәрүгә нигез булып тора:

федераль һәм республика закон актларына үзгәрешләр кертү;

хокукый жайга салуның билгеле бер өлкәсендә үзидарәлек актларын куллануға анализ;

прокуратура органнары хәбәре (мәгълүматы);

гаммәви мәгълүмат чараларының үзидарәлек актларының житешсезлекләре яки аларны камилләштерү зарурлыгы турында хәбәре;

гражданның, юридик затлар, шул исәптән жәмәгать, фәнни, хокук яклау һәм бүтән оешмаларның, индивидуаль эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллеке органнары депутатларының үзидарәлек актларының камил булмавы хакында мөрәжәгатьләре, шул исәптән үз эченә алган:

Татарстан Республикасы үзидарәлек норматив хокукый актлар регистрына кертелгән үзидарәлек актларына карата Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан үткәрелгән хокукый экспертиза бәяләмәсен;

аларны үткәрүгә вәкаләтле затларның үзидарәлек актларына тиешле тәртиптә эзерләнгән коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләрен;

жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелүче конференцияләр, семинарлар, халык тыңлаулары, жәмәгатьчелек фикер алышулары һәм башка

чараларның йомгаклау документларын.

II. Мониторингны үткэрү тәртибе

9. Жирле үзидарэ органнары мониторингны үзлэренең компетенциясендәге мәсьәләләр буенча әлеге Нигезләмәнең 5 пунктында күрсәтелгән җаваплы затлар белән үзара элементдә (хезмәттәшлектә) үткэрәләр.

Мониторингны үткэрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүматны соратып алдырырга, Татарстан Республикасы, Россия Федерациясе субъектларының бүтән муниципаль берәмлекләре тәҗрибәсе өйрәнелергә, бүтән эш формалары файдаланылырга мөмкин.

10. Мониторинг анализ ярдәмендә гамәлгә ашырыла:

әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актларга;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәҗәдәге норматив хокукый актларга дегъва белдерү турындагы эшләр буенча хөкем актларына (хөкем гамәленә);

прокурор илтифат итүе (реакциясе) актларына.

11. Мониторингны үткэрү формалары:

1) тармак мониторингы – эшчәнлекнең билгеле бер өлкәсендә норматив хокукый актларны куллану турында мәгълүмат алу өчен гамәлгә ашырылучы мониторинг;

2) нокталы (урынлы) мониторинг – конкрет норматив хокукый актны яисә аның бер өлешен куллану турында мәгълүмат алу өчен гамәлгә ашырылучы мониторинг;

3) оператив мониторинг – норматив хокукый актларның гамәлдә булуларының беренче елы дәвамында кулланылулары турында мәгълүмат алу өчен гамәлгә ашырылучы мониторинг.

12. Мониторингны, жирле үзидарэ органнарының норматив базасын анализлауны, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелүче нормалар булдыру эшенең нәтиҗәләрен беркетүне (билгеләүне) гамәлгә ашыру максатларында үзидарәлек норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла, алар жирле үзидарэ органнарында үзидарәлек норматив хокукый актлар реестрын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкилләклә органы карары нигезендә алып барылалар.

13. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү өчен мәгълүмати системаларның автоматлаштырылган сервислары файдаланыла (аларның операторлары белән контрактлар, килешүләр төзү белән бәйлә күрсәтелгән мөмкинлек булганда), алар тәэмин итә:

“Консультант плюс” мәгълүмати системасында контрольгә куелган закон һәм бүтән норматив хокукый актлардагы үзгәрешләр турында мәгълүматның керүен;

“Консультант плюс” мәгълүмати системасының хокукый җайга салуның тиндәшле өлкәләре буенча яңалыклар ленталарының мәгълүматы керүен;

Үзидарәлек актларының законнарға ачыкланган туры килмәүләре турында “Кодекс” мәгълүмат компаниясенә “Төбәк законнары аналитигы” автоматлаштырылган мәгълүмати системасының мәгълүматы керүен.

Мониторингны гамэлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында бүтән мәгълүмати системалар сервислары файдаланылырга мөмкин.

14. Әлеге Нигезләмәнең 10 пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән үзидарәлек хокукый актларын кабул итүне (бастырып чыгаруны), үзгәртү яисә көчен югалтуын тануны (гамәлдән чыгаруны) тәэмин итү өчен мониторингны гамэлгә ашырганда үзидарәлек актларын куллану практикасы турындагы мәгълүмат түбәндәге критерийлар буенча гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирек һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

үзидарәлек актларын кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы тәгаенләнгән күбрәк юридик көчкә ия норматив хокукый актларның булуы;

муниципаль акты бастырып чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясе чикләрен үтәү;

үзидарәлек актында коррупциячел факторларның булуы;

хокукый жайга салуда ижтимагый мөнәсәбәтләрнең тулылыгы;

хокук нормалары коллизиясе;

юридик-техник характердагы хаталарның булуы;

үзидарәлек акты кулланганда аның нигезләмәләренең мәгънәсен бозу;

үзидарәлек хокукый акты кулланганда урынсыз яки нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмаулар);

норматив хокукый актларны куллану практикасының булуы;

норматив хокукый актларны бертөрле куллану практикасының юклығы;

үзидарәлек акты аңлату мәсьәләләре буенча гаризаларның булуы (саны) һәм эчтәлегә;

мөрәжәгать итүчеләрнең (гариза бирүчеләрнең) үзидарәлек акты тарафыннан жайга салынган мөнәсәбәтләр белән бәйлә таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүне кире кагу) турында закон көченә кергән хөкем актларының булуы (саны) һәм аларны кабул итүнең нигезләре.

15. Мониторинг нәтижәләре буенча федераль һәм республика законнарының муниципаль актлар үзгәрешләрен китереп чыгаручы үзгәрүләре беленгән очракта жирле үзидарә органнары тарафыннан:

үзидарәлек актына үзгәрешләр кертү, үзидарәлек актының көчен югалтуын тану, яңа үзидарәлек акты кабул итү турында үзидарәлек актларының тиндәшле проектлары эшләнә;

үзидарәлек актларын күбрәк юридик көчкә ия актлар белән тәңгәлләккә китерүгә юнәлтелгән бүтән төрле чаралар күрелә.

16. Федераль һәм республика законнарына муниципаль актларга үзгәрешләр кертү зарурлыгын китереп чыгара торган үзгәртүләр керткән очракта мониторинг федераль яки республика акты бастырып чыгарган мизгелдән соң 30 көн дәвамында үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә гражданның, юридик затлар, индивидуаль эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренең вәкилләкле органнары депутатларының мөрәжәгатьләре, шулай ук прокуратура мәгълүматы (хәбәре), “Россия Федерациясе прокуратурасы турында” федераль законда билгеләнгән срокларда каралучы прокурор илтифаты актларынан гайре,

нигез булган очракта мониторинг алар кeргән кeннән соң 30 кeн дeвaмында гaмeлгe ашырыла. Күрсeтeлгән очракларда мониторингны үткeрү нeтижeлeрe хакында мeрeжeгaтaт иткeн зaткa хeбeр итeлe.

Ерак перспективада кeчeнe керүчe фeдeрaль һeм рeспубликa зaкoн aктларынның үзгeрeшлeрe ачыкланган очракта жирлe үзидарe оргaннарынның нoрмa булдыру эшчeнлeгe плaннарынa тиндeшлe тeзeтмeлeр турында тeкъдимнeр кeртeлe.

III. Мониторинг нeтижeлeрeн тoрмышкa ашыру

17. Мониторинг нeтижeлeрe буeнчa үзидарeлeк aкты прoектын эшлeү һeм кaбул итү тиндeшлe фeдeрaль һeм (яки) рeспубликa aктын, элeгe Нигeзлeмeнeң 16 пунктынның eчeнчe абзaцында күрсeтeлгән очрактан гaирe, үзгeртү вaкытыннан соң икe aйдaн дa артык булмаган сpоктa үткeрeлe.

18. Мониторингны үткeрүгe жaвaплы зaтлар ай сaeн хисaп aeннaн соң килүчe айның 5 нчe числосыннан дa соңармыйчa жирлe үзидарe оргaннары житeкчeлeрe алдында мониторинг нeтижeлeрe турында хисaп тoтaлар.

18.1. Мониторинг нeтижeлeрe турында хисaп (мeгълүмaтлар) үз eчeнe aлыргa тиeш:

мониторинг үткeрү oбъeкты турында мeгълүмaтны;
мониторинг үткeрүнe бaшкaручылар турында мeгълүмaтны;
мониторинг үткeрү пeриoды (чoры) турында мeгълүмaтны;
хoкукый жайгa салу прeдмeтына, мониторингны үткeрү нигeзeнe кыскачa хaрaктeристиканы.

18.2. Мониторинг нeтижeлeрe турында хисaп (мeгълүмaтлар) үз eчeнe aлыргa мeмкин:

хoкукый жайгa салуның ачыкланган прoблeмaлары турында мeгълүмaтны;
үзидарeлeк aктларынa үзгeрeшлeр кeртү буeнчa һeм (яки) яңаларын кaбул итүнeң зaрурлыгы, үзидарeлeк aктларын гaмeлдeн чыгару турында рeкoмeндaциялeрнe (тeкъдимнeрнe);

хoкук мeнeсeбeтлeрeнeң тиндeшлe oлкeсeндe хoкукый жайгa салуны кaмиллeштeрүгe юнeлтeлгән мониторинг йoмгaкларынa нигeзлeнгән бүтeн нeтижeлeр һeм тeкъдимнeрнe.

19. Мониторинг нeтижeлeрe буeнчa яңa кaбул итeлгән үзидарeлeк aктлары зaкoннaр бeлeн билгeлeнгән тeртиптe һeм сpоклардa Тaтaрстaн Рeспубликaсы үзидарeлeк нoрмaтив хoкукый aктлары рeгистрынa кeртү eчeн жибeрeлe.

Күрсeтeлгән рeгистргa кeртү eчeн aндa булмаган мониторинг нeтижeлeрe буeнчa ачыкланган үзидарeлeк aктлары жибeрeлe.

20. Мониторинг нeтижeлeрe буeнчa нoрмaлар булдыру прoцeссын кaмиллeштeрү буeнчa тeкъдимнeр eзeрлeнeргe мeмкин.

IV. Жaвaплылык

21. Мониторингны үткeрүгe һeм хoкуклар булдыру эшчeнлeгe eчeн жaвaплы зaтлар мониторингны oештыру eчeн, шулай ук жирлe үзидарe оргaннары кaрaмaгындагы хoкукый жайгa салуның тиндeшлe oлкeсeндe үзидарeлeк aктларын

федераль һәм республика законнарына үзвакытында яраклаштыру өчен персонал (шул исәптән дисциплинар тәртиптә) җаваплы булалар.

22.Мониторинг йомгаклары буенча тискәре нәтижәләргә, шул исәптән гражданнарға, юридик затларға, җәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән гамәлләр (гамәл кылмаулар) өчен законнар нигезендә жирле үзидарә органнары җитәкчеләре җаваплы була.